

Dogovor ključan za socijalni dijalog

Autor: Jorgos Dasis, predsednik Evropskog ekonomskog i socijalnog komiteta (EESK)

Razgovarala: Smiljana Vukojičić

Izvor: EurActiv.rc, 13.4.2017.

Kakvo je stanje socijalnog dijaloga u EU?

Socijalni dijalog je na evropskom nivou uvek postojao. Rezultati su nekad bili fantastični a nekad osrednji. Ova Unija je uprkos nedostacima uspela da garantuje sjajne domete za građane koji žive na njenoj teritoriji. Nažalost od izbijanja ekonomske krize, koja je nastala kao posledica finansijske krize iz 2008. koja je uvezena u Evropu, konstatovali smo da su velika načela koja su odse nametnula tokom izgradnje Evrope zaboravljena.

Tako smo zaboravili na ono što je u Ugovoru iz Rima nazvano uskladjivanjem u napretku, što znači da treba pomoći regionima koji su na nižem nivou razvoja da napreduju, a ne obratno.

Iz ponašanja dobrog broja vlada konstatovali smo da je solidarnost zaboravljena.

Od 2014. smo svedoci blage promene mentaliteta, i nadam se da će se predlogom za budućnost EU, koji će biti podnet do kraja godine i nadam se usvojen sledeće godine, poboljšati stanje Unije biti na dobrobit ljudi koji tu žive, a uostalom i Srbije koja će postati članica EU.

Koji su rezultati i prioriteti Komiteta u skorije vreme?

Na nivou Evropskog ekonomskog i socijalnog komiteta rezultati dijaloga su dobri, i pomenuću vam nedavni primer. Jednoglasno smo predložili Evropskoj komisiji osnovu socijalnih prava za zonu evra, a mi kažemo za celu teritoriju EU. Jednoglasno usvajanje uključuje poslodavce, radnike i treću grupu koja se sastoji od velikog broja reprezentativnih organizacija civilnog društva.

Sada smo počeli da radimo na predlogu o budućnosti Unije,

to je potpuno novo i biće završeno verovatno u julu.

Koje su osnovne zamisli vašeg plana za EU?

Predsednik sam institucije i odlučili smo pre nedelju dana da uspostavimo grupu koja će raditi u tom pravcu, predsedavaću tom grupom, ali ne želim javno da izražavam lična mišljenja kao da su mišljenja svih.

Koja je vaše lično mišljenje o budućnosti Evrope?

Verujem da Evropa mora da se razvija u pravcu mnogo više zajedničke politike, i mnogo više politike koja garantuje ekonomsku i socijalnu koheziju, jer to je element zbog kojeg je Unija uvek bila privlačna. EU je počela sa šest zemalja, i bilo je dosta zemalja koje su bile kandidati, recimo moja zemlja Grčka. Ali uslov za pristupanje bio je da postoji parlamentarni demokratski sistem. I kada je bio državni udar u Grčkoj 1967, Ugovor o pridruživanju bio je poništen i Grčka je pristupila 1981, nakon što je ponovo uspostavila parlamentarni režim. Slično je bilo i sa Portugalijom i Španijom.

Dakle, Unija garantuje mir, slobodu izražavanja, generalno gledano sve slobode, i pre svega izvestan nivo socijalne i ekonomske kohezije.

Nećemo ostvariti napredak sa građanima koji se bore da prežive, koji nekada umiru od gladi i hladnoće. Unija mora da donese odluke u tom pravcu, neke predloge smo u EESK već formulisali, i nadam se da ćemo do jula imati još predloga.

Koji su problemi u socijalnom dijalogu?

Rezultati našeg dijaloga su ohrabrujući. Ono što je manje ohrabrujuće su odluke koje donosi savet ministara jer nažalost neke vlade zemalja članica se ponašaju kao da nema obaveza, već samo prava u EU, i to je neshvatljivo.

Da vam navedem primer: komitet kojim imam čast da predsedavam se bavio velikim problemom izbeglica i azila.

Na osnovu malih misija u 11 zemalja članica i Turskoj napisali smo izveštaj i zatražili pravu politiku azila i migracija na nivou Unije. Evropska komisija je to uvažila i napisala je predlog prema kojem svaka zemlja članica mora da prihvati odredjen broj izbeglica, u zavisnosti od

mogućnosti svake pojedinačne zemlje.

Razočaravajuće je konstatovati da neke zemlje, čiji građani su u prošlosti imali koristi od solidarnosti – bilo je recimo mnogo mađarskih ili poljskih izbeglica u Zapadnoj Evropi, danas odbijaju da odobre malo azila, malo ljudskosti, ljudskim bićima koja to traže.

Kakva su vaša iskustva u saradnji sa Srbijom?

Kao i u slučaju drugih zemalja kandidata, uspostavili smo mešoviti komitet EU, odnosno EESK, i Srbije. Svestan da svugde ima teškoća i da se stvari ne mogu popraviti od danas do sutra. Potrebno je razgovarati, i potrebno je da naši srpski partneri, kao i vlada, shvate da se kroz konstruktivan dijalog između socijalnih partnera, uz uključivanje drugih organizacija, doći do modela kojim će svi biti zadovoljni. I EU je proizvod stalnog dijaloga od 1950. kada je počelo da se govori o Zajednici za uglj i čelik (CECA).

Imate li preporuke u pogledu modela socijalnog dijaloga?

Ima više formi dijaloga. Dijalog na nivou Međunarodne organizacije rada je tripartitni i čine ga sindikati, poslodavci i vlada. Specifičnost tog dijaloga je što vlada ima 50 odsto, i po 25 sindikati i poslodavci. U EESK je dijalog drugačiji – trećina poslodavci, trećina sindikati, trećina ostala udruženja koja su reprezentativna. Mi dakle nemamo vladu u dijalogu.

Rešenje koje se primenjuje u Srbiji (gde učestvuje i vlada) može da funkcioniše. Uslov je da Vlada nije prisutna da bi nametnula svoja viđenja, već da bi saslušala partnere. Jedna od mogućnosti bila bi da vlada bude prisutna, ali da se uzdržava od glasanja, i da drugi partneri razgovaraju kako bi se došlo do konsenzusa. Ako svako pokušava da nametne svoje viđenje drugima, to neće funkcionisati.

Bili ste pobornik ideje minimalnog prihoda na nivou EU, u kojoj je fazi ta zamisao?

Radimo na njenom usvajanju. EESK je usvojio velikom većinom, dobili smo veliku podršku, ali sada treba pronaći način finansiranja.

Moj predlog je jednostavan – zemlje koje već imaju neki

model, tim bolje - mogle bi da ga unaprede, ili da olakšaju budžet. Problem je kako da to postane obavezujuća odluka EU, sa fondom kojim se to finansira.

Nemojte misliti da nudimo kule ig radove. Precizirao sam u tom tekstu da je reč o minimalnom prihodu za preživljavanje, koji bi se utvrdjivao kao procenat ekonomije koji je prihvatljiv za sve, što znači da će se iznos razlikovati od zemlje do zemlje. Naš cilj je da više ne bude žena i muškaraca, ljudskih bića, koji zimi umiru od zime i gladi. To je neprihvatljivo.

Background

Evropski ekonomski i socijalni komitet (EESK) je savetodavna institucija EU u okviru koje se odvija tripartitni socijalni dijalog. Tri strane u dijalogu su udruženja poslodavaca, sindikati i druge reprezentativne organizacije civilnog društva. Trenutno ima 350 članova. EESK je osnovan 1957. godine, na samom početku izgradnje Evrope. Kao savetodavno telo učestvuje u donošenju propisa na nivou EU u vezi s ekonomskom i socijalnom politikom. Radi kao savetodavno telo evopskim institucijama - Evropskoj komisiji, Evropskom parlamentu i Savetu EU.